

РУСЛАНИ

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. і. п. Домбровського (Хоруцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в псалмі Гаремала.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації вполечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поплачує число по 10 сот.

З чеських таборів.

(X) З нагоди латинських Зелених свят відозвали ся з чеських таборів деякі цікаві голоси про політичне положенє, як і про політику чеських послів в державній раді.

Politik пише, що ліпше признати ся до похибки, як дальше йти хибною дорогою. За довго вже тривають сі змаганя за і против, і через те зброя притупила ся, а також і сили роздроблюють ся. Чеські аграрники виправдували свій самовільний виступ з концертрації нещиростю молодочехів. Годі на жаль не признати сему докторови справедливости, хоч здає ся, що аграрники самі не зовсім є свобідні від сеї похибки і що й они не є зовсім щирі; бо й они мусіли би признати ся, що они лише в причіттю нових виборів хотіли мати вільні руки і лише для того розлучили ся з молодочехами. Наколи знов навяже ся приязнь, то все таки остане гудз. Розходило-б ся лише о те, щоби дійшло до сего поміж обидвома сторонництвами, щоби були щирими супроти себе і зробили в сім критичнім положеню сплук, яку би відчули їх противники. До такої сплук повинні би втягнути без всяких засторог також чеську шляхту, супроти котрої молодочехи поступали також не все бездоганно. Робило ся похибки, які треба би скоро поправити, бо починає заносити ся на критичні, вельми критичні часи, а ми лише тоді збережемо своє національне добро, наколи зберемо всі сили разом, наколи уживемо всего політичного розуму і всеї політичної зручности, яка не дасть ся уложити в одну політичну формулку. Надії на будуччину зовсім не є вірадані і для того Politik накликає до відвороту.

Budivoj, дневник видаваний в Будаїовицях подає також огляд політичного положеня і пише ось що: »Бит народу дасть ся забезпечити лише пильною і тривкою роботою. А обструкція є запереченєм роботи. Говорять нам безнастанно: наколи Німці і Угри дійшли до цілі обструкцією, то й ми Чехи дійдемо тим до своєї мети. Так, наколи... Сеж певна річ, що Німці побідили не обструкцією, лише, що високі круги війскові і бюрократія рішили сей бій; за Мадярів побідило їх правительство, котре є переняте народним духом. А ми не маємо таких чинників, ми не маємо свідомих цілі, впливових урядників, не маємо перенятих симпатиями для чеського народу кругів війскових, не маємо хочби безсторонного правительства. Також і наше славянство небогато нам помагає. Найрозумнійшу політику зпоміж всіх Славян роблять Поляки, они не мають ніяких зглядів для інших Славян, їх засада: близша сорочка як кожух. Поляки є політичними крамарами, політичними Жидами, але се приносить їм користи. Щож нам з нашого висшого стичного становища, на яким ми безнастанно обертаємо ся? Занепад, політичне і економічне банкротство є вислідом сего, а се останнє є ще більше болюче, як перше. Треба отже зірвати з політи-

кою чувств, а почати політику тверезого, обрахованого розуму, котра щось принесе кор. сного. Тимто кличемо до чеської репрезентації: »Май відвагу, залишити обструкцію і почни, поки ще можна, здорову і успішну політику придбавь. Не диви ся на Кербера а на чеський варід, щоби він осягнув засоби до свобідного і корисного розвитку«. Налобило молодоческі послы так промовили до народу, було-б се найрозумнійше, а що найголовнійше не було-б се ложню, бо се, що тут кажемо, они відчувають також в своїм серцю».

Кутногорский орган д-ра Пацака виступив супротив аграрника Ратая і его виводів на недавнім аграрнім вічу в Празі в справі обструкції при виборі делегації: »Коли поодинокі послы з аграрників домагали ся від молодоческих послів насильного спиненя вибору делегації, заявив голова чеських аграрників, і аграрного виконного відділу Кубр молодочехам, що аграрні послы не хотять вже робити обструкції, лише звертають ся до економічної роботи, а хотять насильного спиненя вибору делегації лише тому, щоби були побіджені і за тій основі могли сказати: народони, що обструкції дальше не можна вести з успіхом. Кубр заявив се одному з молодоческих послів, виїхав відтак з Відня перед вибором делегації і сказав виразно, що не хоче бути присутним підчас сеї комедії. Сю заяву подає орган д-ра Пацака до прилюдної відомости, щоби розкрити неправду аграрників. Аграрники хотіли лише вийти побідженими, але не хотіли бути присутними при тім пораженю, лише пустити на се молодочехів«.

Товариство „Просьвіта“

(Звіт філії „Просьвіти“ в Стрию за час від 11 червня 1903 до 11 мая 1904).

Виклади і віча в місті Стрию.

Дня 12. липня 1903 відбуло ся скликанє філією віче Русанів міста Стрия з рефератами: д-ра Евгена Олесницького в справі заложеня народної школи в Стрию з руским язиком викладовим і о. Н. Матковського в справі посиланя дитий міщанських до шкіль середних.

Віче порішило внести петицію до Ради міста Стрия і до Ради шкільної краюєвої, а також петицію до Союму в справі заснованя рускої школи народної в Стрию, котрі петиції дійсно відтак зістали внесені.

Дня 1. жовтня 1903 скликав виділ віче Русанів міста Стрия задля заснованя в Стрию філії львівського Сокола. Віче відбулось при великім числі учасників, а результатом его було скорє заснованє сего товариства.

В цілі розбудженя умового руху серед місцевої інтелігенції, постарав ся виділ о устроєнє викладів, котрі відбулись в слідуєчім порядку:

1. дня 5/3 1904 д-ра Евгена Олесницького: Київські дни, (вражіня і спомини з Лисенкового обходу в Києві);

2. дня 12/3 1904 проф. д-ра Кирила Студинського »Мазепа в історії і літературі європейській«;

3. дня 19/3 д-ра Івана Франка »Українська література до Котляревського«.

4. дня 27. марта 1904 устроїв виділ концерт людвий в память роковин смерти Тараса Шевченка, на котрім відчат про Шевченка виголосив О. Матковський, а часть вокальну виконав хор читальні »Просьвіти« в Стрию на Ланах під управою п. Пилипа Грушака. Вечір закінчив ся бесідою голови Міщанської Бесіди п. Гарасимовича і відсьвітанєм патріотичних пісень. В вечері тим взяли участь сотки народа з поблизьких сіл і з міщанства стрийського, а також відділи сокільські з поблизьких сіл.

Селяньска Бурса.

На оголошеній в серпні 1903 р. конкурє зголосило 48 селян поданя о прийнятє синів до Бурси. Виділ не міг узгляднити всіх зголошень з причини браку місця а вибрав лише що найспосібнійших 13 хлопців. З тих принятих платять трох доплату по 13 К місячно в грошах, 9 доплачує по 4 К місячно а один має безплатне приміщенє. Ті селяне, що доплачують до синів лише по 4 К місячно, обовязані суть крім того доставити до Заряду Бурси річно кожний: 3 кірці бульби, 3 чвертки муки, 1 чвертку круп'ячмнних, 1 чвертку пшона. Цілу сю доставку для більшої вигоди селян поділив Виділ на дві рати. Крім того обовязані суть они доставляти кожного місяця один фунт солонини і 2 бохонки хліба тижнево.

Домашнє господарство провадить під доглядом Виділу кухарка за місячною доплатою 10 К.

Видатки на удержанє Бурси не вчисляючи довожуваних віктуалів представляєть ся в цифрах:

Приходи місячні:
доплати за учеників 65 К — с.

Розходи місячні:

1. сталі
а) чинш за льокаль 22 К — с.
б) платня за молоко 7 літрів денно а 14 сот. 29 К 40 с.
в) платня кухарці 10 К — с.
г) видатки на світло і мясо 13 К — с.
Разом 71 К 49 с.

Видатки проте перевиспають суму приходів о 6 К 40 сот. не вчисляючи до того коштів опалу. Недобір той покривав Виділ фондами призьбираними з датків поодиноких осіб і інституцій а іменно жертвували на тую ціль:

Товариство »Дністер« з чистого зиску 50 К — с.
о. Володиміо Галіковський 10 „ — „
о. Константин Строчкий 10 „ — „
Братство церковне в Братківцях 10 „ — „
о. Качмарский Остап 4 „ — „
Русини м. Стрия дрібними датками 17 „ 36 „
Разом 101 К 46 с.

Кошти устроєня бурси т. є закупна інвентаря кухонного, устроєнє спальні і пр. вносячі суму 300 К покрив виділ власними фондами як також датком Вп. Д-ра Стефана Федака адвоката у Львові в сумі 200 К. Ученики мають поміч в науці забезпечену, позаяк виділ філії упросив до того Вп. Учителів шкіль народних в Стрию, а ті по порядку кожного дня навідують ся до бурси і наглядають над наукою учеників. Крім того яко домашню науку уділяють ученикам початкові відомости з історії Руси по одній годині кожного тижня.

